Lupa- ja valvontavirasto

Päätös
4.11.2026
553/2026
LVV-U/138049/2026

Asia

Poikkeuslupahakemus lisävedenottoon Vuorilammesta Laajavuoren hiihtokeskuksen lumetusta varten talvikaudelle 2026–2027, Jyväskylä

Hakija

Laajis Oy
Laajavuorentie 15
40740 Jyväskylä
Y-tunnus: 2406529-8

Lupa- ja valvontavirasto, ympäristöosasto
PL 20, 13035 LVV
Sähköposti: kirjaamo@lvv.fi
lvv.fi
Puhelin: 0295 254 000
Y-tunnus 3543248-7

Sisällysluettelo

Asia 1
Hakija 1
1 Perustiedot 4
1.1 Hakemuksen vireilletulo 4
1.2 Luvan hakemisen peruste 4
1.3 Toimivaltainen lupaviranomainen 4
2 Asia 4
2.1 Taustatiedot 4
2.1.1 Sijainti 4
2.1.2 Lupatilanne 4
2.1.3 Ennakkolausunnot 5
2.2 Haettu poikkeaminen lupamääräyksistä 5
2.2.1 Vaikutukset Vuorilammen vedenpinnan korkeuksiin 6
2.2.2 Vaikutukset ympäristöön 7
2.2.3 Haittojen rajoittaminen ja tarkkailu 7
2.2.4 Varautuminen poikkeuksellisiin olosuhteisiin 8
3 Käsittely 8
3.1 Tiedottaminen 8
3.2 Lausunnot 8
3.2.1 Jyväskylän kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen lausunto 9
3.3 Lupa- ja valvontaviraston asiantuntijatiedon muistio 9
3.4 Selitys 10
4 Merkintä 11
5 Ratkaisu 11
5.1 Vesitalouslupa 11
5.2 Lupamääräykset 12
6 Ratkaisun perustelut 12
7 Vastaus lausunnossa ja asiantuntijamuistiossa esitettyihin vaatimuksiin 13
8 Sovelletut säännökset 14
9 Päätöksen täytäntöönpano 14
9.1 Päätöksen yleinen täytäntöönpanokelpoisuus 14
10 Käsittelymaksu 14
11 Tiedottaminen 14
11.1 Päätös 14
11.2 Päätöksestä tiedottaminen 14

12 Muutoksenhaku 14
13 Liite 14
14 Asian käsittelijät 15

1 Perustiedot

1.1 Hakemuksen vireilletulo

Laajis Oy on 12.10.2026 Lupa- ja valvontavirastossa vireille panemassaan ja myöhemmin täydentämässään hakemuksessa hakenut vesilain mukaisena vaarantorjuntatoimena poikkeuslupaa lisävedenottoon Vuorilammesta Laajavuoren hiihtokeskuksen lumetusta varten talvikaudelle 2026–2027 Jyväskylän kaupungissa.

1.2 Luvan hakemisen peruste

Poikkeuksen myöntäminen on luvanvarainen vesilain (587/2011) 18 luvun 4 perusteella.

1.3 Toimivaltainen lupaviranomainen

Lupa- ja valvontavirasto on toimivaltainen lupaviranomainen vesilain 1 luvun 7 §:n 1 momentin perusteella.

2 Asia

2.1 Taustatiedot

2.1.1 Sijainti

Jyväskylässä sijaitsevan Laajavuoren hiihtokeskuksen lumetettavat laskettelurinteet sijoittuvat Kiinteistötietojärjestelmän mukaan pääosin Jyväskylän kaupungin omistamalle kiinteistölle LAAJAVUORI 179-401-13-177. Vuorilampi, josta lumetusvesi otetaan, sijoittuu yhteiselle järjestäytymättömälle vesialueelle 179-401-876-57.

2.1.2 Lupatilanne

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto on 4.3.2015 antamallaan päätöksellä nro 13/2015/2 (dnro LSSAVI/4835/04.09/2014) muuttanut vedenottolupaa Vuorilammesta Laajavuoren hiihtokeskuksen lumetusta varten. Aluehallintovirasto on samalla tarkistanut 1.6.2011 myöntämänsä lupapäätöksen 47/2011/2 lupamääräykset kokonaisuudessaan.

Voimassa oleva lupamääräys 4), johon poikkeamista nyt haetaan, ja siihen liittyvä lupamääräys 5) kuuluvat seuraavasti:

4) Luvan saajan tulee lumetusaikana havaita Vuorilammen vedenpinnan korkeudet vedenkorkeusasteikolta vähintään kerran viikossa vedenoton aikana ja kerran kuukaudessa muina aikoina.

   Luvan saajan tulee huolehtia siitä, että Vuorilammen vedenpinta ei nouse tasoa NN +138,75 m ylemmäksi eikä laske vedenoton seurauksena tason NN +136,50 m alapuolelle.

   Lumetusaikojen ja Vuorilammen vedenkorkeustarkkailun tulokset tulee vuosittain lähettää tiedoksi Keski-Suomen ELY-keskukselle sekä Jyväskylän kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle kunkin vuoden toukokuun loppuun mennessä.

5) Luvan saajan on pidettävä päiväkirjaa lammen pinnan vedenkorkeuksista. Lumetusaikana päiväkirjaan on merkittävä kerran viikossa lammen vedenpinnan korkeus. Lumetuksen ulkopuolisena aikana lammen vedenpinnan korkeus on merkittävä päiväkirjaan kerran kuukaudessa. Hoitopäiväkirja on tarvittaessa esitettävä valvontaviranomaiselle sekä annettava niiden nähtäväksi, joiden etua tai oikeutta veden otto saattaa koskea. Mikäli vedenpinta ei palaudu kesäaikana keskivedenkorkeudelle +137,50 m, voi lupaviranomainen valvontaviranomaisen tai asianosaisen hakemuksesta tarkistaa lupamääräyksiä tai antaa uusia lupamääräyksiä.

2.1.2.1 Aikaisemmat poikkeusluvat

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto on 19.2.2014 päätöksellään nro 12/2014/2 (dnro LSSAVI/9/04.09/2014) myöntänyt Laajis Oy:lle luvan poiketa aikavälillä 1.1.–31.3.2014 päätöksen nro 47/2011/2 lupamääräyksistä siten, että Vuorilammen vedenpinnan alaraja voidaan laskea vedenottomäärästä riippumatta tasolle NN +136,20 m.

Myös 8.3.2019 Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto on päätöksellään nro 61/2019 (dnro LSSAVI/3179/2019) myöntänyt Laajis Oy:lle luvan poiketa päätöksen nro 13/2015/2 lupamääräyksestä siten, että Vuorilammen vedenpinnan taso saa laskea vedenottomäärästä riippumatta 31.3.2019 mennessä alimmillaan tasolle NN +136,20 m.

Viimeisimmäksi 17.11.2025 Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto on päätöksellään nro 156/2025 (dnro LSSAVI/20369/2025) myöntänyt Laajis Oy:lle luvan poiketa päätöksen nro 13/2015/2 lupamääräyksestä 4 aikavälillä 1.11.2025–31.3.2026 niin, että vedenoton seurauksena Vuorilammen vedenpinta saa laskea enintään tasolle NN +135,60 m.

2.1.3 Ennakkolausunnot

Hakija on hakemuksensa yhteydessä toimittanut lausunnon Vuorilammen rannalla saunamaailmaa pitävältä SaunaLampila Oy:ltä. Lausunnossa todetaan seuraavasti:

SaunaLampila Oy on tietoinen Laajis Oy:n poikkeuslupahakemuksesta lisävedenottoon Vuorilammesta talvikaudelle 2026–2027 (alin taso NN +135,00 m ajalla 1.11.2026–31.3.2027) eikä vastusta poikkeusluvan myöntämistä.

2.2 Haettu poikkeaminen lupamääräyksistä

Hakija hakee poikkeuslupaa alentaa Vuorilammen vedenpintaa ajanjaksolla 1.11.2026–30.3.2027 voimassa olevan luvan mukaisesta vedenpinnan alarajasta NN +136,50 m tasoon NN +135,00 m.

Perusteluna poiketa väliaikaisesti lupamääräyksistä on hakijan mukaan se, että ilman lisävedenottoa hiihtokeskuksen kaikkia rinteitä ei pystytä avaamaan. Tämä vaikuttaisi merkittävästi alueen matkailulliseen vetovoimaan ja työllisyyteen. Muita Laajavuoren talviliikuntaan liittyviä erityissuorituspaikkoja ei pystytä myöskään ilman lisävedenottolupaa avaamaan. Näitä ovat mm. kumpareikko, kilparinne ja mäkiharjoitusalueet, ja niistä vastaa Jyväskylän kaupungin liikuntapalvelut. Lisäksi seuraavan talven säilölumia ei pystytä tekemään talven aikana, mikä estää seuraavan talvikauden ensilumenladun ja rinteiden avaamisen säilölumella.

2.2.1 Vaikutukset Vuorilammen vedenpinnan korkeuksiin

Vuorilammen mitattu vedenpinnan korkeus on ollut 30.9.2026 tasossa NN +137,45 m, eli 130 cm alle voimassa olevan luvan mukaisen ylärajan NN +138,75 m, ja vain 95 cm alarajan yläpuolella. Tavanomaisina vuosina vedenpinta on vastaavana ajankohtana ollut lähellä ylärajaa. Hakijan mukaan syynä alhaiseen vedenkorkeuteen on kuluvan vuoden poikkeuksellisen kuiva kesä ja syksy, minkä vuoksi Keski-Suomen sisävesien pinnat ovat yleisesti poikkeuksellisen matalalla.

Taulukko 1. Vuorilammen vedenkorkeudet lokakuun mittauksissa vuosina 2015–2025 (korkeudet ilmoitettu NN-järjestelmässä). Vuonna 2025 on kaksi mittausajankohtaa: 10.10. ja 31.10.

Vuosi	Veden korkeus m	Lumetus
2015	138,55	ei
2016	138,73	ei
2017	138,74	ei
2018	138,20	ei
2019	138,31	ei
2020	138,75	-
2021	-	-
2022	138,70	-
2023	138,75	ei
2024	138,75	ei
2025	138,05/138,13	ei

Talvikaudella 2025–2026 vedenkorkeus laski lumetuksen aikana 16.12.2025–2.2.2026 tasolta NN +138,20 m tasolle NN +135,80 m eli noin 2,4 m.

Taulukko 2. Vuorijärven vedenkorkeudet 5/2025–9/2026 (korkeudet ilmoitettu NN-järjestelmässä). Lumetus aloitettiin 18.11.2025.

Päivämäärä	Veden korkeus m	Lumetus
15.5.2025	137,20	ei
18.6.2025	137,50	ei
28.6.2025	137,76	ei
20.7.2025	137,64	ei
15.8.2025	137,85	ei
29.9.2025	138,00	ei
31.10.2025	138,13	ei
19.11.2025	138,06	kyllä
25.11.2025	138,02	kyllä
10.12.2025	138,08	kyllä
16.12.2025	138,20	kyllä
31.12.2025	137,76	kyllä
7.1.2026	137,38	kyllä
14.1.2026	137,06	kyllä
21.1.2026	136,30	kyllä
28.1.2026	136,10	kyllä
2.2.2026	135,80	kyllä
27.2.2026	135,76	ei
26.3.2026	135,70	ei
24.4.2026	135,66	ei
23.5.2026	135,76	ei

29.6.2026	136,10	ei
25.7.2026	136,74	ei
26.8.2026	137,05	ei
30.9.2026	137,45	ei

Hakemuksen mukaan haettu vedenkorkeus NN +135,00 m on mitoitettu yhden tavanomaisen lumetuskauden vesitarpeen mukaan (NN +137,45 → +135,00 m = 2,45 m). Ylärajasta alkavan normaalin kauden aikana käytetään koko 2,25 m käyttövara. Nyt vettä olisi käytettävissä alle puolet normaalikauden tarpeesta (NN +137,45 → +136,50 m = 0,95 m). Lammen noin 2,38 ha pinta-alalla haettu 1,5 m lisäkäyttövara vastaa enintään noin 36 000 m^3 vettä. Vuorilammen tilavuus on hakemuksen mukaan noin 198 000 m^3 ja suurin syvyys hakijan luotausten perusteella noin 22 m. Jos lammen vedenkorkeus nousee ennen lumetuksen alkua, todellinen alin korkeus jää haettua ylemmäs.

Hakemuksessa kerrotaan, että Vuorilampi saa vetensä ympäröivän alueen pinta- ja pohjavesien valunnasta, ja merkittävä osa lumetetusta vedestä palaa sulamisvesinä takaisin lampeen. Pöyry Finland Oy:n selvityksen (Laajavuori Oy, Hakemussuunnitelma; vedenotto Vuorilammesta laskettelurinteiden lumetusta varten, 2010) mukaan valuma lampeen nostaa vedenkorkeutta noin 1 cm vuorokaudessa, kun vettä ei oteta. Poikkeuksellisen kuivana vuonna 2026 vedenkorkeus nousi +179 cm 24.4.–30.9. (noin 1,1 cm/vrk) ja tavanomaisena vuonna 2024 +210 cm 10.5.–11.9. (noin 1,68 cm/vrk). Poikkeuslupavuonna 2019 vedenkorkeus nousi maaliskuun korkeudesta NN +136,55 m kesäkuun korkeuteen NN +138,16 m eli +161 cm. Hakija arvioi, että vedenpinta palautuu tavanomaisena vuonna keskivedenkorkeudelle NN +137,50 m kesän ja alkusyksyn 2027 aikana. Jos kesä 2027 on yhtä kuiva kuin 2026, palautuminen voi siirtyä loppusyksyyn. Palautumista aiotaan seurata.

2.2.2 Vaikutukset ympäristöön

Hakijan arvion mukaan jyrkkärantaisen lammen pinnan lasku ei paljasta laajoja pohja-alueita eikä aiheuta eroosiota. Vuoden 2011 koeravustuksen mukaan lammen heikko jokirapukanta siirtyy jyrkillä rannoilla helposti syvempään veteen, eikä lammessa ole kohtia, joihin ravut jäisivät eristyksiin. Hakijan mukaan ELY-keskuksen tiedossa ei 2025 ollut luonto- tai kulttuuriarvoja, joihin alempi vedenkorkeus vaikuttaisi haitallisesti.

Hakija arvioi, että tavanomaista alempi vedenpinta näkyy maisemassa, mutta haitta on väliaikainen ja kohdistuu pääosin talveen, jolloin lampi on jäässä.

Hakijan mukaan Vuorilammella on talvisin virkistyskäyttöä vain vähäisissä määrin, eikä avantouintia Vuorilammella tarjoava SaunaLampila Oy vastusta poikkeusluvan myöntämistä. Kesäaikaan Vuorilammella on uimapaikka ja vesihyppyrit, jotka eivät hakijan mukaan ole talvikauden poikkeuksen piirissä.

Vuorilammen rannalla pidetään hakijan mukaan lupamääräysten mukaisesti talvikaudella varoituskyltit heikosta jäästä ja vaarallisesta jäänreunamuodostelmasta.

2.2.3 Haittojen rajoittaminen ja tarkkailu

Hakijan mukaan lumetusta tehdään vain optimaalisissa sääolosuhteissa, jolloin lumentuotannon hyötysuhde käytettyyn vesimäärään nähden on paras. Käytössä ovat nykyaikaiset, energiatehokkaat lumitykit.

Kun Vuorilammen vedenkorkeus on alle NN +136,50 m, vedenkorkeus mitataan lumetuspäivinä päivittäin ja muutoin viikoittain. Lumetuskauden jälkeen seurantaa jatketaan kaksi kertaa kuukaudessa 30.9.2027 saakka. Vedenkorkeudet kirjataan NN-tasoina ja toimitetaan sekä valtion valvontaviranomaiselle että Jyväskylän kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle lupamääräysten mukaisissa määräajoissa.

2.2.4 Varautuminen poikkeuksellisiin olosuhteisiin

Hakija selvittää edelleen Jyväskylän kaupungin liikuntapalveluiden kanssa täydentävää vedenottoa Tuomiojärvestä, jotta poikkeuslupien tarve vähenee jatkossa. Vaihtoehto edellyttäisi uutta vedenottorakennetta ja siirtolinjaa Tuomiojärveltä hiihtokeskuksen lumetusvesipumppaamolle, erillistä vesilain mukaista lupaa sekä kustannusjaon sopimista kaupungin kanssa. Lisäksi asia vaatii lisäselvityksiä paikallisen vesihuoltolaitoksen kanssa. Selvitys ei ole vielä edennyt suunnitteluvaiheeseen, joten valmista täydentävää tai korvaavaa vedenottomahdollisuutta ei ole käytettävissä talvikaudelle 2026–2027. Hakija jatkaa selvitystä kaupungin kanssa ja tavoitteena on, että Tuomiojärven vedenoton toteutettavuus, kustannukset ja aikataulu on selvitetty vuoden 2027 loppuun mennessä.

Hakija on harkinnut myös nykyisen luvan muuttamisen hakemista toistuviksi katsottavia olosuhteita vastaavaksi. Laajis Oy haki vuoden 2014 poikkeusluvan jälkeen luvan muuttamista, ja voimassa olevalla päätöksellä 13/2015/2 vedenpinnan sallittu vaihteluväli laajennettiin 1,5 metristä 2,25 metriin sekä poistettiin vedenoton määrä- ja aikarajoitukset. Muutettu lupa on vastannut tavanomaisten vuosien tarvetta. Poikkeuslupien tarve on syntynyt kuivien kesien jälkeen, kun lampi ei ole ehtinyt täyttyä ennen lumetuskautta. Kyse ei hakijan mukaan ole siten luvan rakenteellisesta riittämättömyydestä vaan sääolosuhteista. Pysyvä alarajan lasku lisäisi hakijan mielestä vedenpinnan vaihtelua ja siitä aiheutuvaa maisema- ja virkistyskäyttöhaittaa myös tavanomaisina vuosina, jolloin sille ei ole tarvetta. Siten hakija katsoo, että kuivina vuosina haettava, tapauskohtaisesti harkittava poikkeus on oikeasuhtaisempi ratkaisu. Jos kuivat vuodet kuitenkin jatkuvat, hakija arvioi luvan muuttamisen tarpeen uudelleen yhdessä Tuomiojärven selvityksen kanssa.

3 Käsittely

3.1 Tiedottaminen

Lupa- ja valvontavirasto on käsitellyt asian vesilain 18 luvun 4 §:n mukaisena vaarantorjuntatoimena, jolloin asia on voitu käsitellä noudattamatta, mitä 11 luvussa säädetään hakemusasioiden käsittelystä.

Hakemuksesta on tiedotettu julkaisemalla hakemusasiakirjat Lupa- ja valvontaviraston verkkosivuilla (https://ytietopalvelu.lvv.fi).

3.2 Lausunnot

Lupa- ja valvontavirasto on pyytänyt hakemuksesta lausunnon Itä-Suomen elinvoimakeskuksen kalatalousviranomaiselta, Jyväskylän kaupungilta ja Jyväskylän kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselta.

Itä-Suomen elinvoimakeskuksen kalatalousviranomainen on ilmoittanut, että se ei lausu asiasta.

3.2.1 Jyväskylän kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen lausunto

Jyväskylän kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle on tullut vuoden 2026 lähialueen asukkailta yksittäinen palaute, jossa on oltu huolissaan Vuorilammen vedenpinnan korkeuden muutoksista lammen tilaan ja maisemaan.

Jyväskylän kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen näkemyksen mukaan poikkeuslupa voidaan myöntää.

3.3 Lupa- ja valvontaviraston asiantuntijatiedon muistio

ELY-keskukset lakkautettiin 31.12.2025. Valvontaviranomaisen lausunnon korvaa Lupa- ja valvontavirastossa sisäinen kommentointi, josta laaditaan asiantuntijatiedon muistio. Muistiossa on todettu seuraavaa:

Laajis Oy hakee vesilain 18 luvun 4 §:n perusteella poikkeuslupaa lisävedenottoon Vuorilammesta Laajavuoren hiihtokeskuksen lumetusta varten talvikaudelle 2026–2027.

Vesilain 18 luvun 4 §:ssä säädetään vaarantorjuntatoimista. Sen toisen momentin mukaan ”Jos luvan saaneen vesitaloushankkeen toteuttamiseksi on tarpeen ryhtyä kiireellisesti väliaikaisiin toimenpiteisiin hanketta uhkaavan kuivuuden, tulvan, sortuman, jään tai muun poikkeuksellisen syyn vuoksi, Lupa- ja valvontavirasto voi hakemuksesta antaa vesitaloushankkeesta vastaavalle oikeuden ryhtyä tarpeellisiin toimenpiteisiin haitallisten seurausten estämiseksi”.

Lupa- ja valvontaviraston vesilain valvontaviranomaisen näkemyksen mukaan nyt haettavassa poikkeusluvassa ei ole kyse vaarantorjuntatoimesta (HE 277/2009). Lumetusta varten tarkoitetun vedenoton vaikeutuminen Vuorilammen alhaisen vedenpinnan tason vuoksi ei aiheuta sellaisia haitallisia seurauksia, että hankkeessa olisi tarpeen ryhtyä kiireellisiin väliaikaisiin toimenpiteisiin kyseisen lainkohdan tarkoittamalla tavalla. Vaarantorjuntatoimien tarkoitus ei ole mahdollistaa yritystoiminnan edellytyksiä.

Hakemuksen mukaan vähäsateisista vuosista ja talvelle 2025–2026 myönnetystä poikkeusluvasta johtuen Vuorilammen vedenpinta on normaalivuosia 110–130 cm, ja viime syksyistä noin 60 cm alempana. Poikkeuslupa Vuorilammen vedenkorkeuden sallitusta alarajasta (NN +136,50 m) on myönnetty aiemmin jo kolme kertaa, vuosina 2014 (alaraja NN +136,20 m), 2019 (NN +136,20 m) ja 2025 (NN +135,60 m). Talvikaudella 2025–2026 vedenpinta oli alimmillaan NN +135,66 m. Nyt haetaan lupaa laskea lammen vedenpinta tasolle NN +135,00 m, eli 150 cm alle luvanmukaisen alarajan.

Valvontaviranomaisen näkemyksen mukaan toistuvat poikkeuslupahakemukset osoittavat, että toiminnan edellytykset eivät täyty enää nykyisen vedenottoluvan rajoissa. Ilmastonmuutoksesta aiheutuva sään äärevöityminen tulee jatkossakin aiheuttamaan epävarmuutta vedenottoon. Hakijan tulisi päivittää vedenottolupa vastaamaan paremmin nykytarpeita, tai vaihtoehtoisesti hankkia lumetukseen tarvittava vesi muilla keinoin.

Valvontaviranomainen ei ole saanut yhteydenottoja koskien Laajis Oy:lle talveksi 2025–2026 myönnettyä vedenoton poikkeuslupaa. Myöskään Vuorilammen poikkeuksellisen

alhaisesta vedenkorkeudesta mahdollisesti aiheutuneita haittoja ei ole raportoitu. Vireillä olevan poikkeuslupahakemuksen esitetty alin sallittu vedenkorkeus (NN +135,00 m) olisi kuitenkin Vuorilammen mittaushistorian alhaisin vedenkorkeus, eikä pitkään jatkuvan keskimääräistä alhaisemman vedenpinnan mahdollisesti aiheuttamia vaikutuksia vesiympäristöön ja ympäröivään luontoon ole selvitetty.

3.4 Selitys

Laajis Oy on antanut 30.10.2026 selityksensä asiantuntijamuistioon. Selitys koskee muistion kolmea keskeistä kohtaa: vesilain 18 luvun 4 §:n soveltumista, luvan päivittämistä sekä haetun vedenkorkeuden vaikutuksia.

1. Kyse on vesilain 18 luvun 4 §:n tarkoittamasta tilanteesta

   Voimassa olevan luvan 13/2015/2 mukainen vesitaloushanke on veden ottaminen Vuorilammesta Laajavuoren laskettelurinteiden ja ensilumenladun lumetusta varten (lupamääräys 3). Tätä luvan saanutta hanketta uhkaa nyt kuivuus: poikkeuksellisen kuivan vuoden jälkeen lammessa on luvan rajoissa käytettävissä vain noin 95 cm eli alle puolet tavanomaisen lumetuskauden tarpeesta. Kuivuus on säännöksessä nimenomaisesti mainittu peruste, ja toimenpiteiden on oltava kiireellisiä, koska lumetuskausi alkaa marraskuussa.

   Haitalliset seuraukset eivät rajoitu yritystoimintaan. Ilman lisävettä jäävät avaamatta Jyväskylän kaupungin liikuntapalveluiden vastuulla olevat julkiset talviliikuntapaikat (kumpareikko, kilparinne ja mäkiharjoitusalueet), joiden lumetus kuuluu luvan mukaiseen käyttötarkoitukseen. Lisäksi seuraavan talven ensilumenlatua ja rinteiden aikaista avausta varten tarvittavaa säilölunta ei voida tehdä. Ensilumenlatua käyttävät kuntohiihtäjät, hiihtoseurat, kilpaurheilijat ja koulut, ja rinteet ovat erityisesti alueen lapsille ja nuorille merkittävä liikunta- ja harrastuspaikka.

   Aluehallintovirasto on myöntänyt samaan hankkeeseen poikkeusluvan vuosina 2014, 2019 ja 2025. Viimeksi päätöksessä 156/2025 asia on nimenomaisesti käsitelty ja ratkaistu vesilain 18 luvun 4 §:n mukaisena vaarantorjuntatoimena. Olosuhteet ovat nyt samat, ja kuivuus on poikkeuksellisempi kuin aiemmin. Hakija on toiminut luottaen tähän vakiintuneeseen käytäntöön. Pyydämme, että asia ratkaistaan yhdenmukaisesti aiempien päätösten kanssa.

2. Luvan päivittäminen ja vaihtoehtoinen vesi

   Hakija on samaa mieltä siitä, että sään äärevöityminen lisää vedensaannin epävarmuutta pysyvästi. Siksi hakija käynnistää voimassa olevan vedenottoluvan muuttamisen valmistelun ja selvittää samalla lumetusveden saamista muista lähteistä, ensisijaisesti Tuomiojärvestä yhdessä Jyväskylän kaupungin kanssa.

   Tavoitteenamme on jättää lupaviranomaiselle vesilain 3 luvun mukainen hakemus luvan muuttamisesta viimeistään 30.6.2027, jotta asia voidaan ratkaista pysyvällä tavalla ennen talvikautta 2027–2028. Muutoshakemukseen liitetään selvitys vedenkorkeuden vaihtelun vaikutuksista Vuorilammen vesiympäristöön ja rantoihin.

   Luvanmuutosmenettely ei kuitenkaan ehdi ratkaista talven 2026–2027 tilannetta, sillä lumetuskausi alkaa nyt. Haettu poikkeus on siksi välttämätön siirtymäajan ratkaisu.

3. Vaikutukset ja haetun tason oikeasuhtaisuus

   Muistion mukaan valvontaviranomainen ei ole saanut yhteydenottoja talven 2025–2026 poikkeusluvasta, eikä alhaisesta vedenkorkeudesta ole raportoitu haittoja. Talvella 2025–2026 vedenpinta oli alimmillaan NN +135,66 m, ja lampi täyttyi poikkeuksellisen kuivasta kesästä huolimatta 179 cm (24.4.–30.9.2026). Myös rannalla toimiva SaunaLampila Oy on ilmoittanut, ettei se vastusta nyt haettua poikkeusta.

   Haettu taso on mitoitettu yhden tavanomaisen lumetuskauden tarpeeseen. Kyse on enimmäistasosta: vettä otetaan vain lumetuksen tarpeen mukaan, ja jos pinta nousee syksyn sateista ennen lumetuksen alkua, alin toteutuva taso jää haettua ylemmäs.

   Haittojen seurantaa varten hakija sitoutuu lupamääräysten mukaisen vedenkorkeustarkkailun lisäksi dokumentoimaan rantojen tilan valokuvin vedenpinnan ollessa alle NN +136,50 m sekä raportoimaan havainnot valvontaviranomaiselle vedenkorkeustietojen yhteydessä.

   Toissijaisesti, mikäli Lupa- ja valvontavirasto katsoo, ettei tasoa NN +135,00 m voida sallia, hakija pyytää poikkeusta ainakin tasoon NN +135,60 m, joka sallittiin talvikaudelle 2025–2026 ja jonka vaikutuksista on nyt kokemusta ilman raportoituja haittoja.

Yhteenveto

   Hakija pyytää, että poikkeuslupa myönnetään haetusti ajalle 1.11.2026–31.3.2027. Hakija käynnistää samalla vedenottoluvan muuttamisen ja vaihtoehtoisen vedenhankinnan selvittämisen, jotta poikkeuslupia ei jatkossa tarvita.

Vuorilammen vedenpinta oli 29.10.2026 tasolla NN +137,87 m eli noussut lokakuun aikana 42 cm. Luvan rajoissa käytettävissä on nyt noin 137 cm, mikä on edelleen vain noin puolet tavanomaisen lumetuskauden tarpeesta.

4 Merkintä

Hakijalta ei ole pyydetty selitystä Jyväskylän kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen lausunnosta, sillä se olisi ollut ilmeisen tarpeetonta lausunnon sisältö huomioon ottaen.

5 Ratkaisu

5.1 Vesitalouslupa

Lupa- ja valvontavirasto myöntää Laajis Oy:lle luvan poiketa aikavälillä 1.11.2026–31.3.2027 Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston 4.3.2015 antaman päätöksen nro 13/2015/2 lupamääräyksestä 4 niin, että vedenoton seurauksena Vuorilammen vedenpinta saa laskea enintään tasolle NN +135,00 m.

Muutoin on noudatettava Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston päätöstä nro 13/2015/2 (dnro LSSAVI/4835/04.09/2014).

Luvanhaltijan on noudatettava vesilain säännöksiä ja seuraavia lupamääräyksiä.

5.2 Lupamääräykset

1. Vuorilammen vedenpinnan laskiessa tason NN +136,50 m alapuolelle, on luvan saajan tarkkailtava Vuorilammen vedenkorkeuksia lumetuspäivinä päivittäin ja muutoin viikoittain. Lumetuskauden päätyttyä vedenkorkeuden seurantaa on jatkettava kaksi kertaa kuukaudessa 30.9.2027 saakka. Vedenkorkeustiedot on kirjattava tarkkailupäiväkirjaan, joka on tarvittaessa esitettävä valvontaviranomaisille sekä annettava niiden nähtäväksi, joiden etua tai oikeutta veden otto saattaa koskea. Vedenkorkeustiedot tulee toimittaa valvontaviranomaisille marraskuun 2027 loppuun mennessä.

2. Vuorilammen vedenpinnan laskiessa tason NN +136,50 m alapuolelle, on luvan saajan tarkkailtava rantojen tilaa ja dokumentoitava mahdolliset haitalliset havainnot valokuvin vähintään kerran viikossa siihen saakka, kunnes vedenkorkeus on poikkeuslupakauden jälkeen palannut tasolle NN +136,50 m. Kirjatut havainnot ja valokuvat tulee toimittaa valvontaviranomaisille marraskuun 2027 loppuun mennessä.

3. Luvan saajan tulee toimittaa Lupa- ja valvontaviraston valvontaviranomaiselle 30.4.2027 mennessä selvitys Vuorilammen korvaavista tai muista lisävedenottomahdollisuuksista Laajavuoren hiihtokeskuksen lumetusta varten, mikäli luvan saaja ei ole siihen mennessä hakenut Lupa- ja valvontaviraston lupaviranomaiselta lupapäätöksen nro 13/2015/2 muuttamista vastaamaan paremmin hakijan vedenottotarpeita tai uutta lupaa lisäveden tai Vuorilammen korvaavan vedenoton järjestämiseksi.

4. Luvan saaja on vastuussa poikkeamiseen liittyvien toimenpiteiden toisen omaisuudelle aiheuttamista vahingoista.

6 Ratkaisun perustelut

Hakijalla on vesilain mukainen lupa (Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston päätös nro 13/2015/2, dnro LSSAVI/4835/04.09/2014) ottaa vettä Vuorilammesta Laajis Oy:n laskettelurinteiden ja ensilumenladun lumetusta varten laskettelukauden aikana. Voimassa olevan luvan mukaan Vuorilammen vedenpinta ei saa laskea vedenoton seurauksena tason NN +136,50 m alapuolelle.

Vuorilammen vedenpinnan korkeus on 30.9.2026 ollut +137,45 m eli ainoastaan 0,95 m luvan mukaisen alimman vedenkorkeuden yläpuolella. Käytettävissä oleva vesimäärä vastaa siten alle puolta normaalikauden veden tarpeesta. Yleensä veden pinta on vastaavana aikana ollut lähellä voimassa olevassa luvassa määrättyä ylintä tasoa eli NN +138,75 m, mikä on turvannut normaalin lumetuskauden 2,45 m vedenkäyttövaran.

Poikkeaminen voimassa olevan lupamääräyksen mukaisesta vedenpinnan alatasosta Vuorilammessa on tarpeen Laajavuoren hiihtokeskuksen laskettelurinteiden ja talviliikuntaan liittyvien erityissuorituspaikkojen lumetusta varten talvikaudella 2026–2027. Lisäksi poikkeaminen mahdollistaa ensilumenladun ja rinteiden avaamiseen tarvittavan säilölumen tekemisen talvikaudelle 2027–2028.

Poikkeaminen alivedenkorkeuden tasosta on sallittu maaliskuun 2027 loppuun saakka. Keväällä lumien sulamisvedet nostavat Vuorilammen vedenpintaa. Hakijan arvion mukaan

vedenpinta palautuu keskivedenkorkeudelle NN +137,50 m kesän ja alkusyksyn 2027 aikana, mikäli on tavanomainen vuosi. Jos kesä 2027 on yhtä kuiva kuin 2026, palautuminen voi siirtyä loppusyksyyn. Vedenkorkeuden tarkkailusta on annettu määräys.

Vuorilampea ei ole luokiteltu vesienhoidossa. Vesinäytteitä lammesta on ympäristötiedon hallintajärjestelmä Hertan mukaan otettu vuonna 1981 kaksi kertaa (8.4. ja 23.7.). Tuolloin metrin syvyydellä lammessa on ollut kokonaisfosforia 9 ja 21 µg/l ja -typpeä 450 ja 320 µg/l. Nyt myönnettävä poikkeus mahdollistaa lammen vedenpinnan laskemisen Vuorilammen mittaushistorian alhaisimpaan tasoon. Lupaviranomainen kuitenkin katsoo, että lampi on syvä ja jyrkkärantainen, joten vedenkorkeuden tilapäinen lasku haetulle korkeudelle ei ennalta arvioiden paljasta laajoja ranta- ja pohja-alueita eikä alueella ole tiedossa sellaisia luontoarvoja, joihin haetulla poikkeavalla vedenkorkeuden alarajalla olisi haitallisia vaikutuksia. Lisäksi lasku tapahtuu talviaikaan, jolloin lampi ja ranta-alueet ovat todennäköisesti suurimman osan ajasta jäässä ja lumen peitossa. Hankkeen vaikutukset lammen tilaan ovat siten epätodennäköisiä, mutta maisemakuvaan mahdollisia etenkin keväällä. Mahdolliset haitat on kuitenkin arvioitu lyhytaikaisiksi ja siten vähäisiksi. Rantojen tilan tarkkailusta on annettu määräys.

Tavanomaista alhaisemmaksi laskevalla vedenpinnalla voi olla vaikutusta Vuorilammen virkistyskäyttöön avantouintimahdollisuuksien heiketessä tilapäisesti. Haitta on kuitenkin väliaikainen, eikä avantouinnin sisältävää liiketoimintaa harjoittava taho ole vastustanut haettua poikkeusta.

Luvan saaja on määrätty toimittamaan Lupa- ja valvontaviraston valvontaviranomaiselle 30.4.2027 mennessä selvitys Vuorilammen korvaavista tai muista lisävedenottomahdollisuuksista Laajavuoren hiihtokeskuksen lumetusta varten. Lupa- ja valvontaviraston lupaviranomainen katsoo, että vaihtoehtoisten vedenottomahdollisuuksien selvittäminen on tarpeen poikkeusluvan toistuvan tarpeen vuoksi: Poikkeuslupia on myönnetty jo vuosina 2014, 2019 ja 2025. Poikkeamistarpeen toistuvuuden vuoksi väliaikaisten toimenpiteiden tarvetta ei voida enää pitää poikkeuksellisista syistä johtuvana. Mikäli luvan saaja on hakenut määräaikaan mennessä voimassa olevan luvan muuttamista tai uutta vedenottolupaa siten, että toiminnan edellytykset täyttyvät kyseisen luvan puitteissa ja poikkeusluvan tarve siten jatkossa poistuu tai minimoidaan, ei selvitystä tarvitse toimittaa.

Hanke on toteutettava vesilain 2 luvun 7 §:n mukaisesti siten, että vesistölle, vesiluonnolle ja sen käytölle aiheutuu mahdollisimman vähän haittaa. Väliaikaisesta oikeudesta laskea Vuorilammen vedenkorkeutta tässä lupapäätöksessä hyväksytylle tasolle ei ennalta arvioiden aiheudu vesilain mukaan korvattavaa edunmenetystä. Mahdollisten vahinkojen varalta on annettu lupamääräys.

Luvanhaltija on vastuussa hankkeesta aiheutuvasta edunmenetyksestä. Jos hankkeesta aiheutuu edunmenetys, jota lupaa myönnettäessä ei ole ennakoitu, ja josta luvanhaltija on vesilain säännösten mukaisesti vastuussa, eikä asiasta sovita, voidaan edunmenetyksestä vaatia tämän ratkaisun estämättä korvausta hakemuksella aluehallintovirastossa.

7 Vastaus lausunnossa ja asiantuntijamuistiossa esitettyihin vaatimuksiin

Lupa- ja valvontaviraston lupaviranomainen on ottanut lausunnon ja asiantuntijamuistion huomioon ratkaisussa ja lupamääräyksissä sekä niiden perusteluissa ilmenevällä tavalla.

8 Sovelletut säännökset

Vesilain (587/2011) 18 luvun 4 §:n 2 ja 3 momentti

9 Päätöksen täytäntöönpano

9.1 Päätöksen yleinen täytäntöönpanokelpoisuus

Tämä päätös saadaan panna täytäntöön mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.

10 Käsittelymaksu

Käsittelymaksu on 6 500 euroa.

Lasku lähetetään erikseen Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta.

Asian käsittelystä peritään maksu, joka määräytyy Lupa- ja valvontaviraston maksuista vuonna 2026 annetun valtioneuvoston asetuksen (1177/2025) ja sen liitteen mukaisesti. Asetuksen liitteen kohdan 3.2. taulukon mukaan muuta vedenottoasiaa koskevasta päätöksestä perittävän maksun suuruus on 6 500 euroa.

11 Tiedottaminen

11.1 Päätös

Hakija
Jyväskylän kaupunki
Jyväskylän kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen
Itä-Suomen elinvoimakeskuksen kalatalousviranomainen
Suomen ympäristökeskus
Lupa- ja valvontavirasto, yleisen edun valvontayksikkö

11.2 Päätöksestä tiedottaminen

Päätöksen antamisesta ilmoitetaan niille, joille hakemuksesta on annettu erikseen tieto, sekä niille, jotka ovat tehneet muistutuksen tai ilmaisseet mielipiteensä asiassa.

Lupa- ja valvontavirasto tiedottaa päätöksen antamisesta julkaisemalla kuulutuksen ja päätöksen Lupa- ja valvontaviraston verkkosivuilla (https://ytietopalvelu.lvv.fi).

Tieto kuulutuksesta julkaistaan Jyväskylän kaupungin verkkosivuilla.

12 Muutoksenhaku

Päätökseen saa hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta valittamalla.

13 Liite

Valitusosoitus

14 Asian käsittelijät

Asian on ratkaissut ympäristöylitarkastaja Tanja Honkela ja esitellyt ympäristöylitarkastaja Päivi Saari.

Asiakirja on hyväksytty sähköisesti. Merkintä sähköisestä hyväksymisestä on asiakirjan viimeisellä sivulla.

Lupa- ja valvontavirasto

Valitusosoitus

Tähän Lupa- ja valvontaviraston päätökseen tai siitä perittävään maksuun voi hakea muutosta kirjallisella valituksella. Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on lainvastainen.

Päätöksestä voivat valittaa asianosaiset, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun tai asuinympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, sijaintikunta ja vaikutusalueen kunnat ja niiden ympäristönsuojeluviranomaiset, vesitaloustehtäviä tai kalataloustehtäviä hoitava elinvoimakeskus sekä muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset. Lisäksi valitusoikeus on Lupa- ja valvontaviraston yleisen edun valvontayksiköllä mm. sen valvottavaksi kuuluvissa asioissa painavan yleisen edun turvaamiseksi.

Asian käsittelystä hallinto-oikeudessa voidaan periä oikeudenkäyntimaksu siten kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) ja oikeusministeriön asetuksessa tuomioistuinmaksulain 2 §:ssä säädettyjen maksujen tarkistamisesta (1020/2024) säädetään. Maksun suuruus on 310 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa on erikseen säädetty tapauksista, joissa maksua ei peritä. Tarkempia tietoja maksuista saa hallinto-oikeudesta.

1 Toimi näin

Jos haet muutosta Lupa- ja valvontaviraston päätökseen, tee kirjallinen valitus Vaasan hallinto-oikeuteen ennen valitusajan päättymistä. Valitusaika päättyy 11.12.2026.

Valitusaika määräytyy seuraavasti:

- Päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen viimeistään seitsemäntenä (7.) päivänä siitä, kun Lupa- ja valvontavirasto on julkaissut päätöksen verkkosivuillaan.
- Valitusaika on 30 päivää päätöksen tiedoksisaannista.
- Kun määräaikaa lasketaan, sitä päivää, kun päätös on saatu tiedoksi, ei oteta lukuun.
- Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto, juhannusaatto tai arkilauantai, määräaika päättyy ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

2 Ilmoita valituksessa

- Valittajan nimi, henkilötunnus, postiosoite, puhelinnumero ja muut tarpeelliset yhteystiedot, kuten sähköpostiosoite. Jos valittajana on yhteisö, ilmoita sen nimi, yhteystiedot ja yritys- ja yhteisötunnus.
- Laillisen edustajan, asiamiehen tai muun valituksen laatineen henkilön nimi ja postiosoite, puhelinnumero ja muut tarpeelliset yhteystiedot, kuten sähköpostiosoite.
- Sellainen sähköinen osoite tai mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Valituksen tai muun asiakirjan toimittaminen hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköiseen asiointipalveluun katsotaan ilmoitukseksi sähköisen asiointipalvelun käyttämisestä prosessiosoitteena. Sähköistä asiointipalvelua käytettäessä erillistä prosessiosoitetta ei tarvitse ilmoittaa. Hallinto-oikeus voi valita, mihin osoitteeseen se

Lupa- ja valvontavirasto

toimittaa asiakirjat, jos sille on ilmoitettu useampia prosessiosoitteita tai jos yhtäkään ilmoitettua yhteystietoa ei ole nimetty prosessiosoitteeksi.

- Päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
- Miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset).
- Vaatimusten perustelut
- Mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on ilmoitettava viipymättä hallinto-oikeudelle valituksen vireillä olon aikana.

3 Valituksen liitteet

- Lupa- ja valvontaviraston päätös, johon muutosta haetaan (alkuperäisenä tai jäljennöksenä) valitusosoituksineen
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole toimitettu jo aiemmin Lupa- ja valvontavirastoon
- valtakirja
    - Asiamiehen on liitettävä valitukseen valittajalta saatu valtakirja – ellei hän ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai sellainen oikeudenkäyntiavustaja, joka määritellään luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetussa laissa (715/2011).
    - Asiamiehen ei tarvitse toimittaa valtakirjaa, jos hallinto-oikeuteen toimitetaan sellainen sähköinen asiakirja, jossa on selvitys asiamiehen toimivallasta. Asiamiehen ei myöskään tarvitse esittää valtakirjaa, jos valittaja on antanut valtuutuksen suullisesti tuomioistuimessa tai jos asiamies on toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa.

4 Lähetä valitus hallinto-oikeuteen

Hallinto-oikeuden yhteystiedot ovat:

Sähköinen asiointi: Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu
https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet

Vaasan hallinto-oikeus
Korsholmanpuistikko 43, 4. krs (käyntiosoite)
PL 204, 65101 Vaasa (postiosoite)
sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi

Lupa- ja valvontavirasto

puhelinvaihde: 029 56 42 611
asiakaspalvelu/kirjaamo: 029 56 42 780 (avoinna ma–pe kello 8.00–16.15)
telekopio (fax): 029 56 42 760

Jos valitus toimitetaan hallinto-oikeuteen henkilökohtaisesti tai asiamiehen tai muun laillisen edustajan toimesta tai postitse tai lähetin välityksellä, valituksen on oltava perillä hallinto-oikeuden kirjaamossa viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen hallinto-oikeuden aukioloajan päättymistä klo 16.15.

Jos valitus toimitetaan hallinto-oikeuteen sähköisenä asiakirjana, sähköisen asiakirjan katsotaan saapuneen määräajassa, jos asiakirja saapuu viimeistään määräajan viimeisen päivän aikana laissa tarkoitetulla tavalla (Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 2 §, 4 § ja 11 § (211/2026).

Valituksen saapuminen määräajassa on valittajan vastuulla. Suljetussa laitoksessa oleva henkilö voi antaa valituskirjelmän valitusajan kuluessa myös sille henkilölle, joka on määrätty laitoksessa tätä tehtävää hoitamaan tai laitoksen johtajalle.

Tämä asiakirja LVV-U/138049/2026 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LVV-U/138049/2026 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Saari Päivi 03.11.2026 11:38

Ratkaisija Honkela Tanja 03.11.2026 11:41